

PRAWO KARNE PRAWO KARNE SKARBOWE

Kazusy z rozwiązaniami

Krzysztof Kurowski, Igor Zgoliński

APLIKACJE PRAWNICZE

PRAWO KARNE

PRAWO KARNE SKARBOWE

Kazusy z rozwiązaniami

Krzysztof Kurowski, Igor Zgoliński

APLIKACJE PRAWNICZE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 1 czerwca 2016 r.

Recenzent

dr hab. Tomasz Oczkowski

Wydawca

Monika Pawłowska

Redaktor prowadzący

Joanna Tchorek

Opracowanie redakcyjne

Michał Dymiński

Łamanie

Kamila Tomecka

Zdjęcie na okładce

iStock/bbourdages

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by

Wolters Kluwer SA, 2016

ISBN: 978-83-8092-245-7

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
Wstęp.....	13
Kazus 1 Przestępstwo kradzieży, fałszowania środków płatniczych, problematyka wymiaru kary oraz zasądzenia odszkodowania z urzędu.....	15
Kazus 2 Przestępstwo ciągle a ciąg przestępstw na przykładzie występku kradzieży	28
Kazus 3 Kradzież energii elektrycznej	40
Kazus 4 Ciąg przestępstw, mienie znacznej wartości.....	45
Kazus 5 Nadzwyczajne złagodzenie kary, przestępstwo rozboju.....	52
Kazus 6 Problematyka prowadzenia pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości.....	61
Kazus 7 Przestępstwo spowodowania wypadku komunikacyjnego.....	70
Kazus 8 Przestępstwo spowodowania zdarzenia powszechnie niebezpiecznego oraz niszczenia mienia.....	79
Kazus 9 Przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.....	84

Kazus 10	
Formy i stadia popełnienia przestępstwa.....	92
Kazus 11	
Przestępstwo kradzieży z włamaniem	97
Kazus 12	
Przestępstwo niezgłoszenia upadłości oraz wyłudzenia kredytu i oszustwa.....	102
Kazus 13	
Przestępstwo składania fałszywych zeznań	114
Kazus 14	
Przestępstwa oszustwa, paserstwa oraz problematyka przypadku przedmiotów	124
Kazus 15	
Instytucja współsprawstwa oraz wypadku mniejszej wagi na przykładzie występku rozboju	131
Kazus 16	
Orzekanie w przedmiocie dowodów rzeczowych, kradzież z włamaniem, niszczenie mienia	136
Kazus 17	
Przestępstwo ciągłe i ciąg przestępstw, występkę zgwałcenia i wymuszenia innej czynności seksualnej	142
Kazus 18	
Przestępstwo sutenerstwa.....	148
Kazus 19	
Podżeganie do przestępstwa	153
Kazus 20	
Wiek a możliwość przypisania odpowiedzialności karnej	157
Kazus 21	
Jedność czynu i zbieg przepisów ustawy na przykładzie przestępstwa narażenia człowieka na niebezpieczeństwo	162

Kazus 22 Zbrodnia zabójstwa a spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, którego następstwem jest śmierć człowieka, oraz zagadnienia dotyczące nieumyślnego spowodowania śmierci	170
Kazus 23 Zgwałcenie a zgwałcenie kwalifikowane	176
Kazus 24 Kumulatywna kwalifikacja prawna, występki naruszenia nietykalności cielesnej, znieważenia oraz czynnej napaści na funkcjonariusza publicznego	191
Kazus 25 Rozbój zwykły a kwalifikowany	199
Kazus 26 Instytucja obrony koniecznej.....	207
Kazus 27 Spowodowanie wypadku w komunikacji i zaostrzenie karalności wobec sprawcy takiego przestępstwa	217
Kazus 28 Udaremnienie lub uszczuplenie zaspokoienia wierzyciela.....	226
Kazus 29 Instytucja dobrowolnego poddania się odpowiedzialności w prawie karnym skarbowym, względne przyczyny odwoławcze.....	231
Kazus 30 Charakter prawny wniosku o dobrowolne poddanie się odpowiedzialności	244
Kazus 31 Uporczywe niepłacenie podatku, pojęcie należności publicznoprawnej oraz przedawnienie karalności w kodeksie karnym skarbowym	250
Kazus 32 Instytucja czynnego żalu a dobrowolne poddanie się odpowiedzialności na przykładzie przestępstwa niewpłacenia pobranego podatku	257

Kazus 33	
Przestępstwo narażenia na bezpodstawny zwrot podatku	267
Kazus 34	
Przestępstwo przemytu celnego	
oraz problematyka orzekania środka karnego w postaci przedpadku	
przedmiotów w kodeksie karnym skarbowym.....	284
Kazus 35	
Utrudnianie kontroli skarbowej i podatkowej, wypadek mniejszej wagi.....	293
Kazus 36	
Problematyka kwalifikacji prawnej wystawienia nierzetelnej faktury	
lub posługiwania się nią	310
Kazus 37	
Uchybienia w prowadzeniu księgi	324
Kazus 38	
Bezprawny przewóz towaru akcyzowego, nieujawnienie przedmiotu	
lub podstawy opodatkowania, paserstwo akcyzowe	329
Kazus 39	
Wyroby akcyzowe – paserstwo	340
Kazus 40	
Nieterminowa wpłata podatku.....	344
Kazus 41	
Przepadek przedmiotów nienależących do sprawy oraz orzeczenie	
przedpadku ich równowartości	351
Kazus 42	
Przemyt celny, popełnienie przestępstwa skarbowego a ograniczona	
poczitalność.....	356
Przykładowe wzory wyroków	359
Literatura	367
Wykaz orzeczeń	379

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- k.c.** – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 380 z późn. zm.)
- k.k.** – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)
- k.k. z 1969 r.** – ustawa z dnia 19 kwietnia 1969 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 13, poz. 94 z późn. zm.)
- k.k.s.** – ustawa z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 186 z późn. zm.)
- k.k.w.** – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557 z późn. zm.)
- Konstytucja RP** – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- k.p.a.** – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 23)
- k.p.c.** – ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 101 z późn. zm.)
- k.p.k.** – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.)
- k.r.o.** – ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 2082)
- k.s.h.** – ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1030 z późn. zm.)
- k.w.** – ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1094 z późn. zm.)
- o.p.** – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 613 z późn. zm.)
- pr. cel.** – ustawa z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 858 z późn. zm.)
- p.r.d.** – ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1137 z późn. zm.)

- p.u.n.** – ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 233 z późn. zm.)
- u.k.s.** – ustawa z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 553 z późn. zm.)
- u.o.s.k.** – ustawa z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jedn.: Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 z późn. zm.)
- u.p.a.** – ustawa z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 752 z późn. zm.)
- u.p.d.o.f.** – ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 361 z późn. zm.)
- u.p.n.** – ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 224 z późn. zm.)
- u.p.s.n.** – ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 382 z późn. zm.)
- u.p.t.u.** – ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054 z późn. zm.)
- u.r.** – ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.)
- u.s.c.** – ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 990 z późn. zm.)
- u.w.t.** – ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1286 z późn. zm.)
- WKC** – rozporządzenie Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz. Urz. WE L 302 z 19.10.1992, s. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 2, t. 4, s. 307)

Czasopisma

- Ann. UMCS** – Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska
- Apel.-Gda.** – Apelacja. Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
- Apel.-Lub.** – Apelacja. Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Lublinie
- Biul. PK** – Biuletyn Prawa Karnego
- Biul. SN** – Biuletyn Informacyjny Sądu Najwyższego
- CPKiNP** – Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych
- Dor. Pod.** – Doradztwo Podatkowe
- ECR** – European Court Reports
- GSP** – Gdańskie Studia Prawnicze
- GSP-Prz. Orz.** – Gdańskie Studia Prawnicze – Przegląd Orzecznictwa
- KZS** – Krakowskie Zeszyty Sądowe. Orzeczenia Sądu Apelacyjnego w Krakowie w sprawach karnych
- M. Pod.** – Monitor Podatkowy
- M. Praw.** – Monitor Prawniczy

NKPK	– Nowa Kodyfikacja Prawa Karnego
NP	– Nowe Prawo
OSA	– Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSAB	– Orzecznictwo Sądów Apelacji Białostockiej
OSAG	– Orzecznictwo Sądów Apelacji Gdańskiej
OSAK	– Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Katowicach
OSAW	– Orzecznictwo Sądów Apelacji Wrocławskiej
OSN(K)	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Karna
OSNKW	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Karna i Wojskowa
OSNPG	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego, Wydawnictwo Prokuratury Generalnej
OSNwSK	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego w Sprawach Karnych
OSP	– Orzecznictwo Sądów Polskich
OTK-A	– Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego; zbiór urzędowy, Seria A
PiM	– Prawo i Medycyna
PiP	– Państwo i Prawo
POP	– Przegląd Orzecznictwa Podatkowego
POSAG	– Przegląd Orzecznictwa Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
POSN	– Przegląd Orzecznictwa Sądu Najwyższego
PPH	– Przegląd Prawa Handlowego
Pr. Bank.	– Prawo Bankowe
Pr. Spółek	– Prawo Spółek
Probl. Praworz.	– Problemy Praworzędności
Prok. i Pr.	– Prokuratura i Prawo
Prok. i Pr.-wkł.	– Prokuratura i Prawo – wkładka
PS	– Przegląd Sądowy
PUG	– Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
RPEiS	– Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
Rzeczpospolita PcD	– Rzeczpospolita, Prawo co Dnia
Sł. Prac.	– Służba Pracownicza
St. Iur. Torun.	– Studia Iuridica Toruniensia
WPP	– Wojskowy Przegląd Prawniczy
Zam. Pub. Dor.	– Zamówienia Publiczne. Doradca
ZNUJ	– Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego
ZNUMK	– Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika

Inne

NSA	– Naczelny Sąd Administracyjny
SA	– sąd apelacyjny
SN	– Sąd Najwyższy
SO	– sąd okręgowy
WSA	– wojewódzki sąd administracyjny

WSTĘP

Przychylny odbiór ze strony Czytelników książki *Prawo karne. Kazusy z rozwiązaniami*, która ukazała się w 2012 r. nakładem wydawnictwa Wolters Kluwer S.A., skłonił nas do podjęcia kolejnego, większego wyzwania i przygotowania niniejszej publikacji. Bezpośredni wpływ na konieczność wydania konsekwentnego opracowania miał też sam ustawodawca, albowiem w międzyczasie w sposób istotny, a miejscami wręcz diametralny, zmodyfikował zarówno normy prawa karnego, jak i prawa karnego procesowego. W tych właśnie realiach powstał zamysł wydania Kazusów z zakresu możliwie najszerszej pojętego prawa karnego na podstawie aktualnie obowiązującego stanu prawnego.

Książka niniejsza uwzględnia m.in. zmiany obowiązujące od dnia 1 lipca 2015 r., wprowadzone ustawami z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1247 z późn. zm.) oraz z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 396), **od dnia 1 marca 2016 r.**, wprowadzone ustawą z dnia 15 stycznia 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny (Dz. U. poz. 189), **a ponadto od dnia 15 kwietnia 2016 r.**, wprowadzone ustawami z 11 marca 2016 r.: o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 437) i o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz ustawy – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. poz. 428).

Obecne opracowanie Kazusów zostało jednak nie tylko zaktualizowane zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, lecz także znacząco rozszerzone o dalszą analizę norm prawa karnego ze szczególnym uwzględnieniem norm prawa karnego skarbowego. Tam, gdzie było to konieczne, poczynione zostały też odpowiednie uwagi w zakresie stosowania norm prawa karnego procesowego. W efekcie powstała więc zupełnie nowa pozycja wydawnicza, opracowana na płaszczyźnie zmienionego (kilkukrotnie i niezwykle obszernie) stanu prawnego.

Do rąk Czytelników oddajemy zatem aktualne kompendium wiedzy praktycznej oraz teoretycznej. Przedstawia ono główne zasady stosowania przepisów karnych do momentu wydania wyroku przez sąd. Pozwala tym samym na przeanalizowanie

pewnych schematów działania prawa w zaimprovizowanych okolicznościach, przez co wdraża do samodzielnego, swobodnego posługiwania się przepisami prawa karnego. Odnosi się przy tym do najbardziej relewantnych kwestii, które postrzegane bywają odmiennie, zarówno w doktrynie, jak i w judykaturze. Z uwagi na swoje *stricte* praktyczne ukierunkowanie zawiera także wzory różnych odmian wyroków sądów powszechnych, zarówno pierwszej, jak i drugiej instancji.

Trzeba zauważyć, że praktyczne korzystanie z norm prawa karnego jest procesem dość skomplikowanym i potrafi niekiedy przysporzyć problemów nawet prawnikom z wieloletnim doświadczeniem. Szczególnie duże trudności sprawia jednak studentom prawa i absolwentom tego kierunku, a zatem osobom, których umiejętności będą weryfikowane na każdym etapie dalszego rozwoju zawodowego. Znajomość zasad działania organów państwowych stosujących prawo jest wszakże dla każdego prawnika najistotniejsza. Niniejsze opracowanie powstało po to, by przyczynić się do lepszego poznania i rozumienia norm *sensu largo* prawa karnego. Będzie zatem przydatne zwłaszcza aplikantom zawodów prawniczych, lecz także absolwentom studiów prawniczych przygotowującym się do egzaminów na aplikacje oraz studentom poszukującym pogłębionej wiedzy.

Należy jednak podkreślić, że niniejsza publikacja nie aspiruje do autorytatywnego rozstrzygnięcia poszczególnych zagadnień. Poglądy prawne dotyczące tych samych stanów faktycznych mogą się bowiem znacznie różnić. W praktyce każdy jurysta – adwokat, radca prawny, sędzia czy prokurator – musi dokonywać własnych wyborów, niekiedy podyktowanych niuansami w interpretacji. Można więc mniemać, że zaproponowane rozwiązania i schematy stosowania przepisów prawa będą budziły dalsze dyskusje, a nawet spory, co jednak wpłynie wyłącznie pozytywnie na końcowy efekt procesu edukacyjnego. Temu zaś zwłaszcza służyć ma niniejsza książka. Wypada zatem wyrazić nadzieję, że przystępne wyjaśnienia, które są w niej zawarte, przyczynią się do lepszego zrozumienia i stosowania przepisów z zakresu szeroko pojętego prawa karnego.

Autorzy

Kazus 1

PRZESTĘPSTWO KRADZIEŻY, FAŁSZOWANIA ŚRODKÓW PŁATNICZYCH, PROBLEMATYKA WYMIARU KARY ORAZ ZASĄDZENIA ODSZKODOWANIA Z URZĘDU

Jan K. w dniu 1 lipca 2015 r. z otwartego samochodu osobowego, zaparkowanego w B. przy ul. M., należącego do nieustalonej osoby, ukraść 100 banknotów o nominalnie 100 zł każdy.

Po dokładnym obejrzeniu banknotów w miejscu swojego zamieszkania zorientował się, że wszystkie są podrobione. Postanowił pozbyć się ich w ten sposób, że 2 lipca 2015 r. zakupił za nie w sklepie RTV w B. telewizor marki Samsung o wartości 3500 zł. Resztę sfałszowanych pieniędzy przekazał w dniu 14 sierpnia 2015 r. dyrektorowi Domu Dziecka w B. w postaci darowizny na cele charytatywne.

Obdarowany dyrektor po przyjęciu gotówki i dokładnym obejrzeniu banknotów stwierdził, że są one podrobione. W związku z tym o fakcie podejrzenia popełnienia przestępstwa zawiadomił miejscowo właściwą Komendę Miejską Policji w B., która niezwłocznie wszczęła w tej sprawie dochodzenie.

W toku postępowania ustalono wszystkie okoliczności faktyczne sprawy. W szczególności ujawniono, że papier, z którego wykonano fałszyfikaty banknotów, skradziony został przez nieznaną osobę z wytwórni papierów wartościowych i jego wartość wynosiła 150 zł.

W toku dochodzenia prokurator przedstawił Janowi K. zarzuty popełnienia przestępstw:

1. kradzieży pieniędzy w kwocie 10 000 zł na szkodę nieustalonej osoby, tj. czynu z art. 278 § 1 k.k.;

2. puszczenia w obieg podrobionych pieniędzy w sklepie RTV w B. oraz w siedzibie Domu Dziecka w B., tj. czynu z art. 310 § 1, art. 312 i art. 286 § 1 w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Następnie prokurator Prokuratury Okręgowej w B. skierował do właściwego miejscowo Sądu Okręgowego w B. akt oskarżenia przeciwko Janowi K., zarzucając mu popełnienie przestępstw zgodnie z wydanym wcześniej postanowieniem o przedstawieniu zarzutów.

Po przeprowadzeniu przewodu sądowego Jan K. został uznany za winnego popełnienia:

1. przestępstwa kwalifikowanego z art. 278 § 1 k.k., polegającego na kradzieży 100 sztuk sfałszowanych banknotów o nominale 100 zł każdy;
2. przestępstwa kwalifikowanego z art. 310 § 1 i 2, art. 312 i art. 286 § 1 w zw. z art. 11 § 2 k.k., polegającego na tym, że w dniu 2 lipca 2015 r. zakupił za wyżej wymienione banknoty telewizor marki Samsung o wartości 3500 zł, resztę zaś sfałszowanych pieniędzy przekazał w dniu 14 sierpnia 2015 r. dyrektorowi Domu Dziecka w B. w postaci darowizny na cele charytatywne.

Jednocześnie Sąd Okręgowy w B. wymierzył Janowi K. kary jednostkowe pozbawienia wolności, a następnie w ich miejsce karę łączną 3 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby, zasądził odszkodowanie w kwocie 3500 zł na rzecz właściciela sklepu RTV i w kwocie 6500 zł na rzecz Domu Dziecka w B., zwolnił oskarżonego w całości z zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych. Wyrok nie zawierał innych rozstrzygnięć.

Proszę ocenić zasadność wyroku Sądu Okręgowego w B., a także czynności podjęte w toku postępowania przygotowawczego.

Rozwiązanie

W myśl art. 278 § 1 k.k. przestępstwa kradzieży w typie podstawowym dopuszcza się sprawca, który zabiera w celu przywłaszczenia cudzą rzecz ruchomą¹. W związku z tym znamiona przedmiotowe tego występkę wyczerpują bezprawny² (bez żadnej

¹ W nawiązaniu do art. 181 k.c. nie jest możliwa kradzież rzeczy niczyjej.

² Sprawca, który w celu przywłaszczenia zabiera mienie uprzednio zagarnięte przez inną osobę i pozostające w jej władztwie, w zależności od jego wartości może się dopuścić przestępstwa określonego w art. 278 § 1 k.k. (uchwała SN z dnia 19 kwietnia 1977 r., VII KZP 3/77, OSNKW 1977, nr 6, poz. 54). Przez zabór rzeczy (w tym pieniędzy) należy rozumieć wyjęcie rzeczy spod władztwa osoby dotychczas nią władającej i objęcie jej we własne władanie wbrew woli osoby nią dysponującej. Władztwo nad rzeczą jako stan faktyczny podlegający ochronie może być pozbawione jakiegokolwiek podstawy prawnej, może mieć nawet charakter nielegalny (postanowienie SA w Katowicach z dnia 13 lutego 2008 r., II AKp 24/08, KZS

do tego podstawy i bez zgody właściciela lub osoby, od której rzecz tę zabrano) zabór lub bezprawne przejęcie cudzej rzeczy ruchomej, przedstawiającej wartość materialną, w zamiarze przywłaszczenia.

Rzecz ruchoma jako przedmiot kradzieży opisana została w kodeksie karnym z zastosowaniem terminologii cywilistycznej. Taki stan rzeczy nakazuje, aby przy interpretacji znamion przestępstwa kradzieży odwoływać się do brzmienia i wykładni tego pojęcia w prawie cywilnym. Na plan pierwszy wysuwa się przepis art. 45 k.c., w świetle którego rzeczami są tylko przedmioty materialne, przy czym, choć wprowadzono podstawowy podział rzeczy na nieruchomości i ruchomości, próżno szukać w kodeksie cywilnym definicji rzeczy ruchomej. W związku z tym przyjmuje się, że rzeczami ruchomymi są przedmioty materialne niebędące nieruchomościami, których definicję zawiera art. 46 k.c. W literaturze cywilistycznej podkreśla się, że cechą przedmiotu materialnego jest jego samoistość, tzn. takie wyodrębnienie od innych przedmiotów, iż może być on traktowany w obrocie jako dobro będące przedmiotem samodzielnym. Podkreśla się także, że rzeczami nie są dobra niematerialne, prawa ani różnego rodzaju energie³.

Należy jednak w tym miejscu zauważyć, iż powyższa cywilistyczna definicja nie wyczerpuje w sposób zupełny sensu pojęcia rzeczy ruchomej w świetle przepisów prawa karnego. Zgodnie bowiem z treścią dyspozycji art. 115 § 9 k.k.: „Rzeczą ruchomą lub przedmiotem jest także polski lub obcy pieniądź, inny środek płatniczy oraz dokument uprawniający do otrzymania sumy pieniężnej albo zawierający obowiązek wypłaty kapitału, odsetek, udziału w zyskach albo stwierdzenia uczestnictwa w spółce”. Na gruncie prawa karnego wykształciła się zatem autonomiczna definicja rzeczy ruchomej, która ze względu na specyficzne zadania penalne tej gałęzi prawa swoim zakresem znaczeniowym obejmuje również polskie i obce środki płatnicze, papiery wartościowe (weksle, czek, warranty, akcje, obligacje itp.), a także niemieszczące się w ustawowej systematyce papierów wartościowych inne dokumenty

2008, z. 4, poz. 83). „Nie budzi żadnych wątpliwości, zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie, że rzecz stanowiąca współwłasność jest dla każdego ze współwłaścicieli rzeczą cudzą w rozumieniu art. 115 § 9 k.k. Tym samym działanie współwłaściciela może prowadzić do odpowiedzialności karnej z art. 284 § 1 k.k., jeżeli przybiera postać przywłaszczenia, co ma miejsce wówczas, gdy sprawca podejmuje działania wbrew woli pozostałych współwłaścicieli, czyniąc to w zamiarze włączenia przedmiotu współwłasności do swego majątku odrębnego lub przyjęcia do własnej, wyłącznej dyspozycji” (wyrok SN z dnia 4 czerwca 1998 r., V KKN 220/97, Prok. i Pr.-wkł. 1999, nr 1, s. 3). „Kradzież rzeczy wchodzących w skład wspólnego majątku małżonków polega na wyjęciu tych rzeczy spod wspólnego władztwa i rozporządzeniu nimi jak własnymi wbrew woli współmałżonka i bez zamiaru zwrócenia” (wyrok SA w Krakowie z dnia 30 grudnia 1999 r., II AKa 223/99, KZS 2000, z. 1, poz. 27). Por. także wyrok SN z dnia 18 grudnia 1998 r., IV KKN 98/98, Prok. i Pr.-wkł. 1999, nr 7–8, s. 5; R. Balicki [i in.], *Encyklopedia prawa*, red. U. Kalina-Prasznick, Warszawa 2007, s. 337.

³ Uchwała SN z dnia 26 listopada 2003 r., I KZP 21/03, OSNKW 2004, nr 12, poz. 1; I. Ignatowicz, *Prawo rzeczowe*, Warszawa 1986, s. 16 i 17; M. Budyn, M. Kulik, glosa do wyroku SA w Lublinie z dnia 9 grudnia 2002 r., II AKa 306/02, WPP 2004, nr 4, s. 146; W.J. Katner (w:) B. Giesen [i in.], *Kodeks cywilny. Część ogólna. Komentarz*, red. M. Pyziak-Szafnicka, LEX/el. 2009, komentarz do art. 45 k.c.

Igor Zgoliński – doktor habilitowany nauk prawnych, profesor nadzwyczajny Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy; sędzia Sądu Okręgowego w Toruniu; autor kilkudziesięciu publikacji naukowych, przede wszystkim z zakresu prawa karnego materialnego, prawa karnego skarbowego, prawa karnego wykonawczego, postępowania karnego, a także z historii, teorii i filozofii prawa.

Krzysztof Kurowski – asystent sędziego w Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy; autor publikacji naukowych z zakresu prawa karnego materialnego oraz postępowania karnego.

Publikacja jest kompleksowym zbiorem kazusów z zakresu prawa karnego materialnego, procesowego i prawa karnego skarbowego z obszernymi odpowiedziami.

Opracowanie pozwala na przeanalizowanie schematów działania prawa w określonych okolicznościach, przez co uczy samodzielnego, swobodnego posługiwania się przepisami prawa karnego. Odnosi się przy tym do najbardziej istotnych kwestii, które postrzegane bywają odmiennie, zarówno w doktrynie, jak i w judykaturze.

Do każdego z kazusów dołączony jest też projekt sentencji wyroku, w tym m.in. wyroku:

- skazującego,
- uniewinniającego,
- z nadzwyczajnym złagodzeniem kary,
- warunkowo umarzającego postępowanie.

Publikacja będzie przydatna nie tylko aplikantom zawodów prawniczych, lecz także absolwentom studiów prawniczych przygotowującym się do egzaminów na aplikacje oraz studentom poszukującym pogłębionej wiedzy.

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL
WWW.PROFINFO.PL

